

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Arsenio abbate clxxiiii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

Arsenio

deret ipsum cum iniuria expellerent. deinde eum sequentes quid loqueretur audiret. Projicientes autem eum foras dixerunt. Exi foras et hiops. Qui egrediens dicebat. Bene tibi fecerunt cinerem et cacabate. quia cum homo non sis quare te in medio hominum dare presumpsisti. hec in vitas patrum.

De sancto arsenio abbate clxxiii.

A

Arsenius cum adhuc in palatio persisteret. et ut ad salutem dirigere oraret. audiuit. Arseni fuge homines. et saluaberis. Accedens igitur ad monachalem vitam et ibidem orans. audiuit Arseni. fuge. tace et quiesce. Legitur enim ibidem de hac quiete appetenda quod tres fratres cum facti fuissent monachi. unus elegit discordantes ad pacem reducere. sed in firmos visitare. tertius in solitudine quiescere. Primus igitur laborans propter lites hominum non potuit omnibus placere. et tedio victus venit ad secundum. quem inuenit animo deficientem et mandatum perficere non valentem. Et concordantes ad tertium qui erat in solitudine venerunt. Cui cum tribulationes suas narraissent. ille missa aqua in cippo dixit. Attende in aquam. Et erat comota et turbulenta. Et rursus dixit. Attende modo quod quieta et limpida facta est. Qui cum intenderet. et vultus suos videret ait. Sic qui in medio hominum persistunt perturbati non vident peccata sua. Cum autem quieti fuerint. tunc peccata sua videre valent. Quidam etiam cum inuenisset quendam in heremo velut bestiam verbas manducantem et nudum. currebat post

ipsum fugientem dicens. Expecta me quia propter deum sequor te. Et ille. Et ego propter deum fugio te. Cum autem vestem percussisset. expectavit eum dicens. Quam materiam mundi percussisti a te. expectavi te. Cui ille. Dic michi quomodo saluus efficiar. Qui respondens. fuge homines et tace. **M**atrona quedam et nobilis et seuerus venit ut abbatem arsenium ex devotione videret. Qui rogatus a theophilo archiepiscopo ut se videri permitteret nullatenus acquieuit. Tandem illa ad eius cellam properans ipsum foras ante hostium cellem inuenit. et se ad eius pedes prostravit. Ille autem cum indignatione nimia eleuauit eam dicens. Si faciem meam videre vis. vide. Illa autem faciem eius profusione et verecundia non considerauit. Cui senex. Quomodo cum mulier sis tantam navigationem facere presumpsisti. Ecce enim romam redibis et quod abbatem arsenium videris alijs mulieribus enarrabis. et ille sibi veniet ut videat me. Et illa. Si deo dante romam rediero. nullam huc venire permittram. Sed saltem obsecro ut orem pro me. et mei memor sis semper. Cui ille. Deo deum ut deleat memoriam tuam de corde meo. Et illa audies turbata nimium venit in ciuitate. et per tristitia febricitare cepit. Quod archiepiscopus audies ad eam consolandi accessit. Illa autem dicebat. Ecce ego tristata morior. Cui archiepiscopus. Nescis quia mulier es. et inimicus sanctos per mulieres impugnat. et propterea senex hoc dixit. Nam pro anima tua semper orat. Et sic consolatione recepta cum gaudio ad propria remeauit. **D**e quoque dam alio patre legitur quod cum discipulus eius sibi diceret. Senescisti abba. accedam parum iuxta mundum. Ille ait. Ubi non est mulier ibi etiamus. Dixit ei discipulus. Et ubi est locus non habens mulierem nisi forte solitudo. Et ille. Ergo in solitudine me tolle. **A**lius etiam frater cum matrem suam verulam transfluum portare deberet. ille manus suas pallio inuoluit. Cui illa. Ut quod sic opus est manus tuas filii. Et ille. Corpus mulieris ignis est. et ex eo quod te contingebat. aliarum feminarum memoria in meo animo veniebat. **B** Arsenius autem per totum tempus vite sue ad opus sedens manuum suarum pannum habebat in sinu propter lacrimas que crebro de oculis eius currebant. Totam noctem insomne ducebat. Mane autem facto cum propter nature lassitudinem dormire velleret. dicebat somno. Veni serue male. Et surripiebat parum somni sedendo. et statim surgebat. Dicebat quoque. Sufficit monacho si dormierit vna hora. si tamen est pugnator. **C**umque per sancti arsenii nobilissimum senatoris vitam finies et restitutum facies. magnam hereditatem arsenio dimississet. magistrum

¶ iiij

De sancto

predictum testamentū ad ipsum detulit. Quōd ille accipiēs voluit illud scindere. Magistranus autē eius pedibus puoluit. rogauit ne hoc faceret: quē caput eius p̄scideret. Cui arfeni. Prius mortuū sum q̄ ille. Ipse igit̄ cū modo mortuus sit quōd me fecit heredem. Et remisit testamentū nichil accipere volens. **Q**uadā vice facta est vox ad eū dicens. Veni et ostendam tibi opa hominū. Et eduxit eū in quēdam locū. ostenditq̄ ei ethiopē incidētē ligna et faciētē sarcinā grandē quā portare nō poterat. Deinde iterū ligna incidebat et ad sarcinā addebat. et hoc faciebat diutius. Ostenditq̄ ei rursum hominē hauriētē aquā de lacu et effundentem a quā in cisternā prorsam quā aquā refundebat in lacū et ipsā cisternā implere volentē. Et ostendit ei iterū templū. et duos viros sedētes in equis portātes lignū transuersum. Volentes autē introire in templū nō poterāt: eo quod lignū in transuerso portarēt. Et exposuit dicēs. Hi sūt qui portāt quasi iugū iustitię cū supbia. et nō humiliātur. p̄pter quōd remanēt foris a regno dei. Qui ligna incidit. homo est in peccatis multis. et pro eo ut agat penitentiā non subtrahit de peccatis. sed addit iniquitates iniquitatib⁹. Qui autē aquā haurit hō est bona opa faciēs. Sed quia cū eis sūt permixta mala perdit bona opa sua. Vespere sabbati veniēte die dñico reliquebat p̄ se solem. et extēdebat manus suas ad celum donec mane die dñico sol ascendens faciem eius illustrabat. et sic residebat. Hec in vitas patrū.

De scō agathon abbate. clxxv. A

Agathon

Agathon abbas prienniu lapidē in os suū mittebat donec taciturnitatē disceret. Alius quoq̄ frater cū intrasset p̄gregationem dixit intra se. Tu et asinus vnū esto. Sicut ergo asinus vapulat et nō loquit̄. iniuriā patit̄. et non respondet. sic et tu. Alius quoq̄ frater a mensa expulsus nichil respondit. Postmodū sup hoc interrogatus ait. Posui in corde meo quod equale sim cani. qui cum sectas foras egredit̄. Interrogatus agathon quā virtus plus haberet laboris r̄ndit. Puto non esse talem laborē qualem orare deū. Nam inimici eius semp laborant ei⁹ orōnes interrumpē. Nā in ceteris laboribus hō aliquā requiem possidet. orator autē op⁹ habet magni certamis. Interrogatus agathon a quodam fratre quomōdū cū fratribus habitare deberet. ait. Sicut in prima die et nō assumes fiducia. Non ē enim peior passio quā fiducia genitrix est em̄ oim passionū. Dixit itē. Iracundus si mortuos suscitet nō placet alicui vel deo. p̄pter iracundiā suam. frater quidā iracund⁹ intra se ait. Si solus habitare. ad irā non ita cito moneberer. Quadā autē vice cum vrceolū aqua impleret. versatus est. Secūdo impleuit et itē versat⁹ est. Tercio impleuit et versat⁹ est. Qui cōmotus furore fregit vasculū. In se autem reuersus cognouit quia ab eodem demone iracūdie sit illusus. et dixit. Ecce solus sum. et tñ ira me vicit. Reuertar ego in p̄gregationem. quia vbiq̄ labor. et vbiq̄ patientia et adiutorio dei opus est. **C**ontra erant duo frēs qui multis annis inuicem cōuersantes nunq̄ ad iracūdiam poterant puocari. Quadā vice dixit vnus alteri. faciam⁹ et nos litem sicut homines de mundo faciunt. Et ille respondit. Nescio qualiter fiat lis. Et dixit frater. Pono in medio laterculū et dico meū est. Tu autē dic nō. sed meum est. et inde fiet litis iniciū. Posita est ergo testa in medio. Dixit vnus meum est hoc. et alter dixit. non. sed meū est. Et ille respondit. Etiam tuū est. Tolle ergo et vade. Et discesserūt. nec inter se p̄endere potuerūt. **E**rat autē abbas agathon sapiens ad intelligendum. impiger ad laborandum. parcus in cibo atq̄ vestimēto. Dixit autē. Scdm volūtate meā nunq̄ dormiui retinens in corde aduersus quenq̄ dolorem. Nec dimisi dormire alium hntem aduersum me aliquid. **M**ortuus quoq̄ agathon tribus diebus mansit immobilis ap̄tos tenens oculos. Qui cum pulsaretur a fratrib⁹ r̄ndit. In p̄spectu diuini iudicij assisto. Dicunt ei. Et tu times. Et ille. In custodiendis mādati dei virtute qua potui laborari sed homo sum. et nescio vtrū placuerunt